

KA-2508

First Year B. Com. (Sem. I) Examination

October / November – 2012

Business Administration : Paper - I

Time : Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	____
FIRST YEAR B. COM. (SEM. 1)	____
Name of the Subject :	____
BUSINESS ADMINISTRATION : PAPER - 1	____
Subject Code No. : ____ 2 ____ 5 ____ 0 ____ 8	Section No. (1, 2,.....): ____ Nil
Student's Signature	

(૨) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

૧	ટૂંકમાં જવાબ આપો :	૧૦
	(૧) સંચાલનનાં લક્ષણો જણાવો.	
	(૨) નિર્ણય ઘડતરની પ્રક્રિયાના તબક્કા જણાવો.	
	(૩) વ્યૂહાત્મક આયોજન એટલે શું ?	
	(૪) પ્રબંધની પ્રક્રિયાના તબક્કા જણાવો.	
	(૫) 'અંકુશ' અને 'અંકુશ વિસ્તાર'નો અર્થ આપો.	
૨	સંચાલનની વ્યાખ્યા આપી તેનું મહત્ત્વ સમજાવો.	૧૨
	અથવા	
૨	સંચાલનના વિકાસમાં હેત્રી ફેયોલનો ફાળો વર્ણવો.	૧૨
૩	આયોજનના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો.	૧૪
	અથવા	

૩ નિર્ણય ઘડતરના પ્રકારો સમજાવો. ૧૪

૪ સત્તાનું કેન્દ્રીકરણ એટલે શું ? તેના લાભાલાભ વર્ણવો. ૧૨

અથવા

૪ સત્તાનું વિકેન્દ્રીકરણ એટલે શું ? તેના લાભાલાભ વર્ણવો. ૧૨

૫ શૂન્ય આધારિત અંદાજપત્રનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૨

અથવા

૫ (અ) અંદાજપત્રીય અંકુશની મર્યાદાઓ વર્ણવો. ૬

(બ) સમતૂટ વિશ્લેષણની ઉપયોગિતા જણાવો. ૬

૬ કેસ સ્ટડી : ૧૦

દવાઓ બનાવતી બેસ્ટ લિ. કંપનીના વ્યવસ્થાતંત્રમાં જનરલ મેનેજર શ્રી રાજનના હાથ નીચે ખરીદી, ઉત્પાદન, વેચાણ અને નાણાં - એમ ચાર વિભાગો કાર્યરત છે.

કંપનીના સંચાલકો કંપનીના ઉત્પાદનોનું રાષ્ટ્રવ્યાપી ધોરણે વિતરણ કરીને અને નિકાસ વેપાર શરૂ કરીને પોતાની પ્રવૃત્તિઓ વિસ્તારવા માંગે છે. આ હેતુઓના સંદર્ભમાં સંચાલકોને લાગે છે કે સંશોધન અને વિકાસ પ્રવૃત્તિઓ શરૂ કરવાનું અને વિતરણ માટે રાષ્ટ્રવ્યાપી માળખું ઊભું કરવાનું અનિવાર્ય છે. વધતી જતી કર્મચારી સંખ્યાને લીધે ઉદ્ભવતી વિશિષ્ટ સમસ્યાઓ ઉકેલવાનું પણ જરૂરી બનશે તેમજ બજાર સંબંધી માહિતી મેળવવાનું પણ તેટલું જ અગત્યનું છે.

પ્રશ્ન :

વર્તમાન વ્યવસ્થાતંત્રમાં તમે કયા ફેરફારો સૂચવશો ? તમારા જવાબને યોગ્ય ઠેરવતી દલીલો કરો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
(2) Figures to the right indicate full marks of the question.

- 1** Answer in briefly : **10**
(1) State the characteristics of management.
(2) State the steps of decision - making process.
(3) What is meant by strategic planning ?
(4) State the steps of organising process.
(5) Define, 'control' and 'span of control'.

- 2** Define management and explain its importance. **12**

OR

- 2** Describe Henry Fayol's contribution to the development of management. **12**

- 3** Explain different types of planning. **14**

OR

- 3** Explain different types of decisions. **14**

- 4** What is meant by centralisation of authority ? Describe its advantages and disadvantages. **12**

OR

- 4** What is meant by decentralisation of authority ? Describe its advantages and disadvantages. **12**

- 5** Evaluate the zero based budgeting. **12**

OR

- 5 (a) Describe the limitations of budgetary control. 6
(b) State the utility of break-even analysis. 6
- 6 Case Study : 10

In organisational structure of Best Pharmaceutical Company Ltd., there are four departments, - purchase, production, sales and Finance - operating under General Manager Shri Rajan.

The Management of the company wants to extend its activities by making distribution of its products nationwide and starting export business. In the context of these objectives, management feels that it is inevitable to start research and development activities and to create nationwide structure for distribution. It would be necessary to solve the specific problems arising due to increasing number of employees and it is equally important to get information about markets.

Questions :

What changes would you suggest in the present organisational structure ? Give arguments justifying your answer.
